

sluší odkázati stížnost, pokud se snaží i ve příčině článku pod c) výroku dokázati, že i tu jde o čistě historický dokument, totiž poukazy na theorii Marxovu. Neboť způsobným prostředkem ke vzbuzení duševního stavu právnímu řádu nebezpečného jsou netoliko vlastní projevy a původní myšlenky pachatelovy, nýbrž jest jím i opakování myšlenek jinými osobami projevených. Prostředkem podněcování k násilné změně ústavy Čsl. republiky může tudíž býti i rozbor Marxovy theorie, jakmile se tím poukazuje k nutnosti nebo žádoucnosti takové státní formy, která by byla možnou jedině za současného zrušení platné formy demokraticko-republikánské, a k tomu, že tuto změnu nutno nebo dlužno provést prostředky násilnými (sb. n. s. čís. 2517). Důvod zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. není proto dán, pokud se týče po zákonu proveden. V důsledku hořejších úvah pozbývá půdy dovolávání se důvodu zmatečnosti čís. 4 § 281 tr. ř. z té příčiny, že zamítnut byl návrh obhájcův při hlavním přelíčení, by jako znalecký svědek slyšen byl historik pražské university o tom, že se v souzeném případě jedná o původní články Mikuláše Lenina a že jsou to díla historická. Neboť, i kdyby tomu tak skutečně bylo, nevylučuje to, že i prostředkem takových děl historických lze podněcovati ve smyslu § 15 čís. 3 zák. na ochr. rep. Zamítnutím onoho důkazního návrhu nebyl proto obžalovaný zkrácen ve svém právu na zákonnou obhajobu. V každém směru bezdůvodnou zmatečnou stížnost náleželo proto zavrhnouti.

Čís. 2932.

Výraz »skutečné násilné vztažení ruky« nemíní se v § 81 tr. zák. doslovně, nýbrž jest jím na rozdíl od násilí, pozůstávajícího v pouhé vyhrůžce, rozuměti každé násilí, směřující proti osobě vrchnostenského orgánu, má-li jím podle úmyslu pachatelova býti zmařeno nebo vynuceno úřední jednání; není třeba, by se násilí za všech okolností dotklo vrchnostenské osoby, nýbrž stačí každý útok na tělo vrchnostenské osoby, třebaže se minul cílem a se nezdařil; i nezdařený násilný útok na vrchnostenskou osobu není pouhým činem vedoucím ke skutečnému vykonání odporu, nýbrž již samým zprotivením se skutečným násilným vztažením ruky a proto činem dokonaným.

Jde o násilné vztažení ruky ve smyslu § 81 tr. zák., rozběhl-li se pachatel proti vrchnostenské osobě, by ji nárazem svého rychle se pohybujícího těla k zemi strhl a znemožnil tak její úřední výkon.

(Rozh. ze dne 15. října 1927, Zm I 469/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v České Lípě ze dne 20. května 1927, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle § 81 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

S hlediska čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá stížnost, že skutková podstata zločinu podle § 81 tr. zák. není proto dána, poněvadž prý schází nejpodstatnější znak tohoto zločinu, totiž skutečné násilné vztazení ruky se strany obžalovaného a o nějaké vyhrůžce nemůže být vůbec řeči. Rozsudek sám prý zjišťuje, že se obžalovaný kontrolora Jana T-a vůbec nedotkl, ba k němu se ani nepřiblížil, tudíž se ho dotknouti a nějakého násilí proti němu ani použití nemohl. A právě tím, že zákon nepoužívá jen výrazu »násilí«, nýbrž mluví o skutečném násilí, dává prý zřejmě na jevo, že pouhá obava, že by mohlo být použito násilí, nestačí ke skutkové podstatě zločinu podle § 81 tr. zák., zvláště když v souzeném případě nebyl vůbec žádný útok podniknut. Stížnost je bezdůvodna. Po skutkové stránce dlužno především zdůrazniti, že se skutkové poukazy stížnosti nekryjí zcela se zjištěními rozsudkovými, při nichž při dovolávání se hmotněprávního důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. dlužno trvati. Tak neodpovídá zjištěním rozsudku, že se obžalovaný finančnímu kontroloru T-ovi vůbec nepřiblížil, tudíž se ho nemohl vůbec dotknouti a proti němu skutečného násilí použití. Naopak nalézací soud zjišťuje závazně jak pro zrušovací soud, tak i pro zmateční stížnost (§ 288 čís. 3 tr. ř.), že obžalovaný, zpozorovav, že podloudnice jsou v nebezpečí, že budou finančníky dopadeny, pádil náhle ve zřejmém úmyslu, aby oněm ženám útěk přes hranice umožnil a pašované zboží zachránil, šikmo na kontrolora T-a, by na něho narazil a ho k zemi strhl a že jen následkem toho, že byl svědkem holí odražen, se ho nedotkl. Podle toho přiblížil se obžalovaný k úřednímu orgánu a byla tu stížností postrádaná možnost a právem shledal nalézací soud již ve zjištěném jednání obžalovaného skutkovou podstatu zločinu podle § 81 tr. zák. Zrušovací soud vyslovil již opětovně, že výraz »skutečné násilné vztazení ruky« nemíní se doslovně, nýbrž že jím na rozdíl od násilí, pozůstávajícího v pouhé pohrůžce, dlužno rozuměti každé násilí, směřující proti osobě vrchnostenského orgánu, má-li jím podle úmyslu pachatelova být zmařeno nebo vynuceno úřední jednání, a že není třeba, by se násilí za všech okolností dotklo vrchnostenské osoby, nýbrž že stačí každý útok na tělo vrchnostenské osoby, třebaže se minul cílem a se nezdařil; že proto i nezdařený násilný útok na vrchnostenskou osobu není pouhým činem vedoucím ke skutečnému vykonání odporu, nýbrž již samým zprotivením se skutečným násilným vztazením ruky a proto činem dokonaným (sb. n. s. čís. 885, 1767, hlavně 2653). V souzeném případě sluší skutečné násilné vztazení ruky, jemuž odpovídá každý čin, předsevzatý s vynaložením tělesné síly a značící odpor, směřující přímo nebo nepřímo proti osobě, chráněné ustanovením § 68 tr. zák., spatřovati v tom, že se obžalovaný rozběhl proti vrchnostenské osobě, by jí nárazem svého rychle se pohybujícího těla k zemi strhl a zneumožnil tak její úřední výkon. Na toto rozběhnutí se, provedené v onom úmyslu, sluší pohlížeti jako na útok a zprotivení se, podniknuté s vynaložením tělesné síly a směřující proti vrchnostenské osobě, která byla jednáním obžalovaného postavena před volbu, buď odpor s vynaložením

řísické síly odkliditi neb od výkonu služby upustiti. Vzhledem k tomu, co uvedeno, padá obrana stížnosti, že skutečné násilné vztažení ruky ve smyslu § 81 tr. zák. je soudem shledáváno v pouhé obavě úředního orgánu, že by mohlo býti vykonáno násilí. Poněvadž nalézací soud zjišťuje a po zákonu (§ 270 čís. 5 tr. ř.) odůvodňuje, že obžalovaný jednal i ve zlém úmyslu podle § 81 tr. zák. vyhovuje odsuzující výrok zákonu. Za tohoto stavu věci nemůže býti řeči o pouhém přestupku podle § 314 tr. zák. a nemá proto dovolávání se důvodu zmatečnosti čís. 10 § 281 tr. ř. věcného ani zákonného podkladu. Bezdůvodnou zmateční stížnost bylo proto zavrhnouti.

Čís. 2933.

O porušení §§ 262 a 267 tr. ř. způsobem opodstatňujícím zmatečnost podle čís. 8 § 281 tr. ř. jde jen tehdy, byl-li obžalovaný uznán vinným skutkem, na nějž obžaloba ani původně nezněla ani za hlavního přeličení nebyla rozšířena; »skutkem« je tu určitý příběh, t. j. účast obžalovaného na určitém příběhu, který podle názoru obžaloby přivodil trestný výsledek.

Zákon považuje účast na zběhnutí podle § 206 voj. tr. zák. za delikt vojenský, nadržování zběhovi podle § 318 voj. tr. zák. pak za zvláštní delikt nevojenský; přes to, že pohlíží na zběhnutí jako na delikt trvalý, omezuje v § 206 účast na zběhnutí na způsoby tam vypočtené a má na mysli účast před, pokud se týče při činu zběhnutí samotném; naproti tomu § 318 voj. tr. zák. (§ 220 tr. zák.) předpokládá pomoc, poskytnutou zběhovi již uprchnuvšímu bez předchozího dorozumění se s ním. §§ 314 a 316 voj. tr. zák. (§ 222 tr. zák.) mají na zřeteli činnost svádějícího nebo napomáhajícího před nebo při samém spáchání vojenského zločinu, tudíž pokud jde o zločin zběhnutí, při předsevzetí činu zběhnutí samého. Pomáhal-li kdo bez předchozího srozumění zběhovi způsobem v § 318 voj. tr. zák. (§ 220 tr. zák.) uvedeným za úrvání jeho zběhnutí, sluší jeho jednání posuzovati nikoli jako pomáhání ke zločinu zběhnutí podle § 316 voj. tr. zák. (§ 222 tr. zák.), nýbrž jako nadržování zběhovi podle § 318 voj. tr. zák. (§ 220 tr. zák.).

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Slova »po spáchání« v § 21 čís. 2 zákona mají vyjádřiti jen rozdíl od účastenství, jímž je poskytnutí pomoci a úmluva o této pomoci před činem anebo při něm (§ 21 čís. 1) a nemá tím býti dotčena otázka dokonání činu (onomu obratu dlužno rozuměti nikoliv ve smyslu právnickém, nýbrž ve smyslu obecné mluvy, běžném); proto lze užití ustanovení § 21 čís. 2 i při pomáhání zběhovi po zběhnutí, ač jednání jeho je deliktem trvalým a proto v době, kdy pachatel mu poskytuje pomoc, jeho trestná činnost ještě ukončena není.

(Rozh. ze dne 15. října 1927, Zm II 68/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Olo-